

Nr 69.

Av herr **Niklasson m. fl.**, *angående skyldigheten att utföra skyddsanordningar vid korsningar mellan stark- och svagströmsledning, tillhöriga olika ägare.*

Till följd av det alltmer fortskridande utbyggandet av vårt lands telefonväsen uppkommer i allt talrikare fall, att ledningarna härför komma att korsa befintliga starkströmsledning. Beträffande det tekniska utförandet av skyddsanordningar vid sådana ledningskorsningar finnas av kungl. kommerskollegium och statens elektriska inspektion utfärdade föreskrifter och typritningar.

Tidigare har så förfarits, att den som byggde en ny ledning, vare sig för starkström eller svagström, måste uppsätta erforderliga skyddsanordningar vid korsningen av befintliga ledningar. Sedermera synes telegrafverket på något sätt ha lyckats genomdriva att ägare av starkströmsledning kan åläggas att å egna stolpar uppsätta erforderligt skydd då telegrafverket önskade framdraga ledning som korsade starkströmsledningen. Telegrafverket har därvid tillhandahållit materiel och bekostat uppsättandet. Däremot har telegrafverket velat hävda att det framtida underhållet av skyddsanordningarna helt skulle bestridas av starkströmsledningens ägare.

I regel synas ägarna till dessa starkströmsledning, vanligen elektriska distributionsföreningar, ha funnit sig i detta, tydligen i en känsla av maktlöshet gentemot telegrafverket. Dock lär det ha förekommit, att en elektrisk distributionsförening vägrat att uppsätta av telegrafverket rekvirerat skydd till dess telegrafverket träffat avtal med föreningen om dess framtida underhåll. I ett sådant fall vände sig telegrafverket till statens elektriska inspektionens vederbörande statsinspektör, vilken ålade föreningen att uppsätta skyddet, dock utan att uttala sig i ersättningsfrågan.

Under sommaren 1948 uppsatte en elektrisk distributionsförening i västra Sverige, på rekvisition av telegrafverkets linjeingenjörskontor i Uddevalla, en del sådana skyddsanordningar. Härvid kom frågan om det framtida underhållet av anordningarna upp till diskussion. Föreningen i fråga har sedan ett femtontal år försökt få en uppgörelse till stånd med telegrafverket i ersättningsfrågan, men alltid fått avvisande svar. Ej heller nu kunde en överenskommelse träffas.

För att få riktlinjerna klarlagda vände sig föreningen därefter till elektriska inspektionens statsinspektör i västra distriktet, vilken i skrivelse förklarade att telegrafverket vore skyldigt lämna ersättning för framtida underhåll av skyddsanordningarna. Denne lämnade också det rådet att om överenskommelse på annat sätt ej kunde nås, borde föreningen debitera telegraf-

verket ett skäligt belopp, som ersättning i ett för allt för det framtida underhållet.

I enlighet med detta råd tillställde föreningen ovannämnda ingenjörskontor en räkning, varå förutom montagekostnaderna även upptagits ett engångsbelopp för det framtida underhållet. Någon likvid för denna räkning har ej erhållits, ej heller har någon skriftlig anmärkning mot densamma tillställts föreningen. Däremot ha kontorets tjänstemän vid två tillfällen muntligen uppmanat föreningen att inkomma med ny räkning, med utslutande av beloppet för framtida underhåll. Vid det sista tillfället meddelade vederbörande, att man handlade enligt anvisningar i en skrivelse från kungl. telegrafstyrelsen. Ett samtidigt avgivet löfte att tillställa föreningen denna skrivelse i avskrift har ej infriats. Någon kännedom om telegrafverkets motiv har därför ej kunnat vinnas, men det torde vara till fullo klarlagt att telegrafverket ej vill vidkännas några kostnader för framtida underhåll av de skyddsanordningar ägare till starkströmsledningarna uppsätta för telegrafverkets räkning.

Skulle telegrafverkets ståndpunkt i denna fråga i fortsättningen kunna hävdas skulle detta innebära att ett statligt verk tillförsäkrades en servitutsrätt gentemot enskilda medborgare och företag, utan att riksdagen på något sätt medverkat till detta. Ett sådant förhållande måste väl betecknas som orimligt.

Det är ej obetydliga värden det rör sig om. Redan den omständigheten att skyddsanordningarna skola anbringas å starkströmsledningens stolpar medför att strömleveranserna till av ledningen berörda konsumenter måste avbrytas både vid uppsättandet och vid utförandet av underhållsarbetena. Sådana strömavbrott medföra ofta stora olägenheter för konsumenterna och verka alltid irriterande. Anbringade å starkströmsledningens stolpar äro skyddsanordningarna dessutom en källa till driftstörningar och medföra väsentligt ökade kostnader vid stolpbyte. Anbringades skyddet däremot å telefonledningens stolpar kunde såväl uppsättning som underhåll av desamma utföras även när starkströmsledningen vore spänningsförande.

Då det nu förekommer korsningar mellan stark- och svagströmsledningarna vid anslutning av snart sagt varje telefonabonment, kan antalet korsningar inom en elektrisk distributionsförenings område bli mycket betydande och medföra en svår belastning för föreningens i regel ej så starka ekonomi.

Hithörande förhållanden kanske skulle kunna klarläggas genom ett rättegångsförfarande. Emellertid torde en rättegång med hänsyn till olika omständigheter bli mycket omfattande och alltför kostsam för en elförening eller enskild person. Även statsverket skulle åsamkas kostnader.

Det torde därför vara lämpligast att förhållandena klarläggas genom en utredning och sådana bestämmelser utfärdas, som tillgodose de olika parternas berättigade intressen. Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställas därför,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte göra framställning om en skyndsamt utredning i anförda ärende samt framläg-

gande av förslag till bestämmelser angående berörda parthers rättigheter och skyldigheter vid utförande av korsningar mellan stark- och svagströmsledningar då dessa ledningar tillhöra olika ägare.

Stockholm den 20 januari 1949.

Otto Niklasson.

Gustav Hallagård.

Bernhard Näsgård.

Torsten Isaksson.
